

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C54 – LEE10**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 1 december 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over dierenbegraafplaatsen	3
Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak van operationele procedures bij branden waarbij asbest in de omgeving vrijkomt	4
Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het milieukundig attest	9
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Zoniënwoud	12

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over dierenbegrafplaatsen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, tijdens de vorige legislatuur werd het voorstel van resolutie betreffende het creëren van een regelgevend kader voor dierenbegrafplaatsen in Vlaanderen op 12 november 2008 unaniem goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Uitgangspunt van deze resolutie was dat heel wat mensen behoefte hebben aan een rouwproces bij het overlijden van hun huisdier en bijgevolg een dierenbegrafplaats wensen waar ze terecht kunnen om hun huisdier te herdenken.

De resolutie vraagt om een regelgevend kader te creëren om in Vlaanderen dierenbegrafplaatsen aan te leggen, om de federale overheid te verzoeken, zo nodig, de regelgeving op federaal vlak aan te passen en om de aanbevelingen te implementeren zoals gedaan in de OVAM-nota en in het programma van het Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (TWOL).

Wat is de stand van zaken in de uitvoering van deze resolutie? Werd er al werk gemaakt van een regelgevend kader om in Vlaanderen dierenbegrafplaatsen aan te leggen? Wanneer zal dit mogelijk zijn? Welke Vlaamse decreetgeving dient hiervoor eventueel aangepast te worden?

Werd er reeds met de federale overheid overleg gepleegd inzake de federale wetgeving ter zake? Zal het noodzakelijk zijn om de federale wetgeving aan te passen? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Brusseel, in mei van dit jaar werd gestart met een TWOL-onderzoek dat tot doel heeft een regelgevend kader voor dierenbegrafplaatsen uit te werken. Het onderzoek behelst zowel de milieuhygiënische aspecten van het begraven van dieren, dus de milieu-impact, als de uitwerking van een concreet juridisch onderbouwd voorstel om dergelijke begrafplaatsen te reglementeren. Het onderzoek wordt opgevolgd in een begeleidingscomité met vertegenwoordigers van de OVAM, het departement Ruimtelijke Ordening, de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het Vlaams Agentschap voor Zorg en Gezondheid. Midden december 2009 zal het eindrapport klaar zijn. Er kan dus begin volgend jaar gestart worden met een eventuele aanpassing van de wetgeving.

In het huidige stadium van de studie wordt een aanpassing van VLAREM als meest verkiesbare optie naar voren geschoven. Een aanpassing van de federale wetgeving is in dat kader niet nodig. Dat zijn de voorlopige conclusies van dat eindrapport. Nogmaals, midden december zal er een definitief rapport zijn. Daarna kunnen stappen worden gezet in de aanpassing van VLAREM.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik kijk uit naar het rapport en de aanpassingen.

Het feit dat de federale wetgeving niet moet worden aangepast, verheugt me. We zullen snel stappen kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil een oproep doen om het wetgevend kader op dat vlak zo miniem mogelijk te houden. We moeten ervoor zorgen dat het geen hindernisstrook wordt. Het gaat om basisactiviteiten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak van operationele procedures bij branden waarbij asbest in de omgeving vrijkomt

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op 20 oktober 2009 werden de brandweerdiensten van de regio Tienen geconfronteerd met een grote brand op een opslagplaats waar teakmeubelen lagen opgeslagen. De bouwvergunning van deze loods werd al in 1984 afgeleverd, zodat er een vermoeden was dat de dakbedekking asbesthoudend zou kunnen zijn.

De stad Tienen heeft onmiddellijk een lab aangesteld. Dit lab bevestigde dat er inderdaad asbesthoudende brokstukken en vezels in de omgeving verspreid waren. In het belang van de volksgezondheid heb ik daarna als burgemeester het getroffen gebied laten afsluiten, en de getroffen bewoners met een brief op de hoogte gebracht van de te nemen preventieve maatregelen, tot en met het uitdelen van mondkapen van het type p3. We hebben ook de eigenaar van de loods en de exploitant aangemaand om binnen de drie dagen na ontvangst een erkende opruimfirma aan te stellen en de sanering aan te vatten.

Toen mijn stadsdiensten contact opnamen met overheidsinstanties, waaronder de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), bleek dat die ons geen raad konden geven. De overheid brengt wel brochures uit met informatie over de gevaren van asbest, maar tot mijn spijt stellen wij vast dat er in België geen procedure bestaat waaraan brandweer en/of de gemeente zich kan vastklampen in geval van het vrijkomen van asbest bij een brand. Dit staat in schril contrast met bijvoorbeeld Nederland waar in 2006 een asbestprocedure werd uitgewerkt.

Dit gebrek aan operationele procedures maakt dat de gemeente en de brandweerdienst het antwoord schuldig moeten blijven op veel vragen van de getroffen bewoners. Ik kreeg deze vragen als burgemeester, maar ik stel mij ook in de plaats van andere burgemeesters in dit land.

Daarenboven zijn er nog de bevoegdheidsproblemen. De afvalproblematiek van asbest is een zaak van de minister van Leefmilieu, de bescherming van werknemers tegen asbest ressorteert onder de federale overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de aspecten met betrekking tot de volksgezondheid behoren toe aan de FOD Volksgezondheid, en de uitwerking van operationele procedures voor de brandweer is dan weer een bevoegdheid van de FOD Binnenlandse Zaken.

Mevrouw de minister, bestaan er in VLAREM II luchtkwaliteitsnormen voor asbest waaraan de luchtkwaliteit kan worden getoetst? Wordt er bij brand door de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) plaatselijk luchtkwaliteit gemeten om na te gaan of er sprake is van gevaar voor de volksgezondheid? Wilt u initiatief nemen om op federaal niveau aan te dringen op operationele procedures voor branden waarbij mogelijk asbest in de omgeving verspreid wordt? Hoe ziet u de taak van de OVAM in deze problematiek? Is het niet wenselijk dat deze instelling zou fungeren als helpdesk voor overheden als de burgers met dergelijke vragen zitten?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Mevrouw de minister, ik ben ook op de hoogte gebracht van dit schadegeval bij een brand in Tienen. In een teakverwerkend bedrijf kwam een giftige chrysoliethoudende asbestneerslag vrij. De saneringswerken werden gestart, maar er zijn nog

steeds asbestresten zichtbaar in privétuinen, regenwaterputten, zandbakken en akkers in de omgeving.

In opdracht van de stad werd een lab aangesteld, dat in zijn rapport bevestigt: “Het aangetroffen materiaal kan niet langer worden beschouwd als hechtgebonden asbesthoudend materiaal maar als losgebonden asbest, hetwelk een potentieel risico betekent voor personen die eraan blootgesteld worden.” Het rapport vermeldt ook nog: “Het materiaal dient te worden verwijderd, liefst zonder verwijl. Indien de verwijdering niet op een snelle wijze kan gerealiseerd worden, dienen maatregelen te worden genomen om de getroffen zone af te schermen, het asbestmateriaal vochtig te houden, en om door het nemen van gepaste maatregelen te verhinderen dat asbest zou worden opgewaaid door de wind.”

De stad heeft dan aan de buurtbewoners gemeld dat een gebied werd afgebakend waarbinnen de sanering moest gebeuren en dat de gezinnen zouden worden gecontacteerd door de saneringsfirma.

Mensen in die omgeving hebben mij gemeld dat zij nog geen informatie hebben gekregen van de saneringsfirma. Ze vroegen bij herhaling aan de stad welk gebied werd afgebakend en wat het uitvoeringsplan is, maar zij krijgen geen antwoord. Ik begrijp uit de vraag van de heer Logist dat de stad zelf nergens terecht kan met haar vragen.

De buurtbewoners vragen terecht een deskundige toelichting bij de aanpak van deze problematiek. Zij maken zich dan ook zorgen over hun gezondheid en die van hun kinderen. Dat is een probleem.

De zichtbare grote resten zijn opgeruimd, maar er zijn ook nog ‘losgebonden’ resten die gedeeltelijk in de bodem zijn getrokken. Ik veronderstel dat men voor de sanering ervan een beroep kan doen op het Bodemdecreet. Er bevinden zich echter ook nog resten op daken, in dakgoten, in regenwaterputten en in verluchttingsfilters van de aanpalende woningen, en ter zake werd nog geen actie ondernomen.

Mevrouw de minister, wie moet het initiatief nemen voor de verwijdering van de verontreiniging? Moet de stad actie ondernemen of mag dit overgelaten worden aan de getroffen firma? En wat als die geheel of gedeeltelijk in gebreke blijft?

Er zijn – dat maak ik ook op uit de vraag van de heer Logist – grote bevoegdheidsproblemen. Zo vallen de maatregelen die na zo’n brand moeten worden getroffen, onder ‘civiele veiligheid’ en de bijkomende gevaren onder ‘volksgezondheid’, twee federale materies, maar Vlaanderen heeft de bevoegdheid en de bijbehorende expertise voor het aanpakken van milieumisdrijven. De brand werd natuurlijk niet opzettelijk veroorzaakt, maar ik vraag me af of het niet opruimen van het asbest als een milieumisdrijf kan worden bestempeld.

Indien dat het geval is, zijn de gemeenten dan niet verplicht om in zulke gevallen op te treden? Voorziet de Vlaamse overheid in een ondersteuning van de gemeenten bij dergelijke moeilijkheden? Is er bijvoorbeeld een mogelijkheid om de bevoegdheid aan de gemeenten op te dragen? Nu is er blijkbaar geen duidelijk kader waarbinnen de gemeente kan opereren. Ik merk dat er nog onduidelijkheden zijn in de wetgeving daarover.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Logist, mevrouw Eerlingen, u merkt terecht op dat dit een problematiek is die moet worden aangepakt.

Mijnheer Logist, bij de luchtkwaliteitsnormen van VLAREM werden expliciet een aantal normen in verband met asbest opgenomen. Ze staan in titel II van bijlage 2.5.1. Als jaargemiddelde concentratie geldt een richtwaarde van 500 vezels per kubieke meter en een grenswaarde van 1000 vezels per kubieke meter. Tevens is een grenswaarde opgenomen van 5000 vezels per kubieke meter als maximaal gemiddelde over 24 uur. De normen gelden voor asbestvezels met een lengte groter dan vijf micrometer en een diameter kleiner dan drie

micrometer. De metingen moeten uitgevoerd worden met transmissie-elektronenmicroscopie op 24 uurbasis of op 48 uurbasis. Dit is dus heel expliciet geregeld.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) baat meetnetten luchtkwaliteit uit om de algemene luchtkwaliteit vast te stellen, de naleving van bestaande normen te controleren, trends op te volgen en knelpunten inzake luchtkwaliteit te onderzoeken. Deze meetnetten, die in hoofdzaak functioneren op basis van vaste meetposten, zijn niet geschikt voor het opvolgen van branden en andere incidenten. Bij een brand kunnen immers veel stoffen vrijkomen, waarvan slechts een beperkt aantal door de monitoren van de reguliere meetnetten kunnen worden gemeten. Die meetnetten staan niet in elke straat en de waarschijnlijkheid dat de uitstootwolk van een brand over een meetpost trekt waar een toestel staat dat een of meerdere van de betrokken stoffen kan meten, is uiteraard klein.

De VMM beschikt niet over de toestellen noch over het personeel om een permanentiedienst te organiseren die kan optreden in het geval van branden of andere calamiteiten. Wel is het zo dat de brandweerkorpsen zelf over meettoestellen beschikken. In het geval van asbestverontreiniging is er het bijkomende gegeven dat de meetresultaten slechts na verloop van tijd beschikbaar zijn, er moeten immers eerst stalen over een voldoende lange periode genomen worden. Deze stalen moeten naar een gespecialiseerd laboratorium gebracht worden, waar ze, na monstervoorbereiding, kunnen worden geanalyseerd.

Ik begrijp uw bekommernis naar aanleiding van dit incident, en ik ben bereid om het initiatief te nemen voor overleg met de federale minister van Binnenlandse Zaken om zo operationele procedures af te spreken om brandweerinterventies en milieu op elkaar af te stemmen.

Mevrouw Eerlingen, voor gevallen waar asbest in de bodem terechtkomt, hebben we inderdaad het Bodemdecreet. In elk geval zal ik opdracht geven aan de OVAM om in de buurt onderzoek te verrichten, te bekijken wat de toestand ter plaatse is en te bepalen of er initiatieven inzake bodemsanering genomen moeten worden.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en ik dank ook mevrouw Eerlingen voor de steun.

U vraagt zich misschien af waar dit alles over gaat. Tenslotte gaat het allemaal over een stad en zoals u weet, is de burgemeester verantwoordelijk voor de volksgezondheid van de stad, maar onze stad heeft noch de knowhow, noch de technici in huis om hierop een antwoord te bieden.

Ik wil graag nog tot de volgende repliek komen. Ik zou niet graag hebben dat een van mijn collega-burgemeesters met hetzelfde probleem wordt geconfronteerd, want ik kan u verzekeren dat het niet niets is.

Sinds de brand van enkele weken geleden, dus tot op de dag van vandaag, blijf ik, de burgemeester van Tienen, op mijn honger. Maar niet alleen ik blijf op mijn honger: inwoners die – terecht – boos zijn over het gebrek aan informatie, bestoken de stadsdiensten en mij met brieven en e-mails. Er zijn zelfs bewoners die een raadsman gecontacteerd hebben die dreigt met strafklachten en burgerlijke procedures tegen de stad, maar ook tegen mij persoonlijk, hoewel de stad alles gedaan heeft wat in haar macht lag. Bovendien hebben we van Volksgezondheid een brief gekregen waarin staat dat de stad alles naar behoren heeft uitgevoerd. Bepaalde bewoners menen dat de saneringswerken die door de erkende asbestverwijderingsfirma werden uitgevoerd, niet volstaan. Mevrouw Eerlingen verwees al naar het kuisen van de regenwaterputten.

Wat ons enorm stoort, is dat de OVAM en Toezicht Volksgezondheid ons telefonisch bevestigen dat de uitgevoerde saneringswerken volstaan, doch dat we niemand vinden die bereid is om dit officieel te bevestigen. Er is blijkbaar geen officiële instantie die bereid is om op het terrein na te gaan of de uitgevoerde saneringswerken, die eerstdaags beëindigd

worden, volstaan en om vervolgens een officieel advies te geven over de uitgevoerde werken en de eventueel nog uit te voeren werken. Alle instanties stellen dat het aan de lokale overheid is om te beslissen over de uitgevoerde en de eventueel nog uit te voeren werken, doch zonder de bijstand van mensen met de nodige expertise, kan een lokaal bestuur hierover onmogelijk beslissen.

De advocaat die de stad onder de arm genomen heeft om deze klacht te pareren, wordt van het kastje naar de muur gestuurd door de OVAM, door Toezicht Volksgezondheid en zelfs door Translab, dat de aanwezigheid van asbest heeft vastgesteld – wij hebben Translab aangesteld als firma om te onderzoeken of het wel degelijk asbest betrof. Blijkbaar zijn al deze instanties bang om zelf verantwoordelijkheid te nemen en verwijzen ze gewoon naar elkaar. Ook de brandweercommandant voelt zich door de hogere overheid echt in de steek gelaten.

Ik apprecieer, mevrouw de minister, dat u bereid bent om initiatief te nemen. We kunnen hier immers echt spreken over een enorme lacune in de wetgeving en over een ernstig gebrek aan concrete bijstand op het terrein. Het gaat zelfs zo ver dat verschillende van de medewerkers met wie ik aan dit dossier werk, me eerlijk vertellen dat ze zich afvragen welk nut sommige organisaties nog hebben, als ze toch allemaal weigeren om in dit dossier een openbaar standpunt in te nemen en concrete bijstand op het terrein te verlenen.

Vandaar, mevrouw de minister, mijn bijkomende vraag. Kan er nu echt niet een dienst opgericht of aangeduid worden die instaat voor het verschaffen van concrete informatie en bijstand op het terrein over de milieuaspecten en de veiligheidsaspecten voor de bevolking, als er door brand asbest in de omgeving verspreid blijkt te zijn? Ik denk aan een dienst waar zowel de bevolking als de gemeente terecht kan. U zult hier eerstdaags immers nog mee geconfronteerd worden.

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de heer Vandeurzen, heeft deze vraag al als onontvankelijk verklaard omdat ze niet onder Vlaamse bevoegdheid valt, maar ik vind dit een heel magere uitleg. Ik hoop dat u zich hier niet achter zult verschuilen, maar uit uw antwoord meen ik te mogen opmaken dat u uw verantwoordelijkheid volledig wilt opnemen – het siert u trouwens dat u ter zake actie wilt ondernemen. Wat heeft de bevolking eraan dat deze problematiek over verschillende bevoegdheden en over verschillende politieke niveaus verspreid is? Ik vraag u daarom om over de verschillende bevoegdheden en over de verschillende niveaus, het Vlaamse en het federale, een overleg bij elkaar te roepen, om deze situaties voor eens en voor altijd uit de wereld te helpen.

Ik besluit nogmaals met de opmerking dat ik het geen enkele burgemeester toewens om hiermee geconfronteerd te worden.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Mevrouw de minister, ik ben eigenlijk wel blij met uw antwoord. Blijkbaar is er een enorme nood aan een duidelijk omschreven procedure. Ik denk dat de bevolking ook gerustgesteld wenst te worden. Ik ben dus blij dat u overleg wilt plegen met uw federale collega en ik hoop dat er inderdaad één aanspreekpunt kan komen. Dat past trouwens in ons Vlaams assertief beleid.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Mijnheer Logist, ik neem aan dat u bedoelt dat de voorzitter van de commissie, en niet minister Vandeurzen, die vraag onontvankelijk heeft verklaard.

De heer Marcel Logist: Normaal gezien is het de voorzitter die daarover beslist.

De heer Lode Ceyssens: Dat bedoel ik.

Ik begrijp uw bezorgdheid, maar we mogen de Vlaamse minister van Leefmilieu niet beladen met een verantwoordelijkheidspakket voor iets waarover ze geen verantwoordelijkheid heeft,

want het gaat hier uiteindelijk over de veiligheid en over de brandweer. Ik heb hierover met de collega's vorige week nog vergaderd, want er zijn een aantal heel heikele thema's ten aanzien van de burgemeesters, onder meer het feit dat een publieke instelling of een publieke persoon zoals een gemeente, niet strafrechtelijk aansprakelijk is, maar wel de natuurlijke persoon die bevoegd is. Ook dat is een heel grote lacune in de wetgeving. We moeten de zaken echter wel aankaarten als het gaat over veiligheid, maar dat moet op het federale niveau gebeuren.

De heer Marcel Logist: Ik wil u hierop het volgende antwoorden. De bevolking ziet niet om welke bevoegdheden het gaat. (*Opmerkingen van mevrouw Tinne Rombouts*)

De burgemeester heeft de taak om de volksgezondheid te garanderen, maar als die niet over de knowhow en niet over de technici beschikt in zijn stad of gemeente, dan moeten er andere, bevoegde, instanties optreden en het komen uitleggen aan de bevolking. In heel dit verhaal betreur ik ten eerste dat we niemand vinden die hierover een uitleg wil verschaffen aan de bevolking. Als de stad die uitleg geeft, dan wordt ze afgemaakt tot en met omdat ze niet over de nodige kennis beschikt. Als de bevoegde instanties nalaten om uitleg te komen geven, dan vraag ik me af waarvoor die instanties dienen.

De heer Lode Ceyssens: Burgemeesters zijn niet alleen een doorgeefluik: we moeten niet alleen vertellen wat we horen van allerlei instanties. Wij zijn precies degenen die de klemtonen moeten leggen bij het beleid waar het thuishoort, en we mogen niet alles op één hoop gooien.

De heer Marcel Logist: We hebben hier natuurlijk de federale en de Vlaamse overheid.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dacht dat we in ons Bodemdecreet de procedure hadden ingeschreven voor een snelle sanering. Als er bijvoorbeeld ergens een lekkende tankwagen staat, dan heeft het geen zin om het boekje te volgen met eerst een oriënterend bodemonderzoek, dan een beschrijvend bodemonderzoek en dan een bodemsaneringsplan dat nog netjes moet worden aanbesteed volgens de regels van de kunst, maar dan moeten we er heel snel bij kunnen zijn en al werken kunnen uitvoeren om verder onheil te voorkomen. In een dergelijk geval moet een lik-op-stukbeleid gevoerd kunnen worden en moet snel gesaneerd kunnen worden.

De heer Logist heeft gelijk dat in een dergelijk geval de OVAM moet attesteren dat de sanering oordeelkundig is gebeurd en dat er gesaneerd werd tot de bodemkwaliteitsnormen werden gehaald of tot er geen dreiging meer was voor de volksgezondheid. De OVAM heeft wel degelijk een verantwoordelijkheid in deze en ik heb uit het debat begrepen, mevrouw de minister, dat u een aantal vragen aan de de OVAM zult doorspelen. Ik ga ervan uit dat dit dossier nog een vervolg zal krijgen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Veiligheid is inderdaad een federale bevoegdheid. Het is ook zo dat elk bedrijf een inventaris moet hebben van de gevaarlijke stoffen dat het in huis heeft. Als er asbest aanwezig is in een dak, moet dat bekend zijn, zodat de brandweer direct kan reageren. Het kan natuurlijk zijn dat er iets is gebeurd dat niet correct is, dat de inventarisatie niet juist was.

Ik herhaal dat ik bereid ben om in overleg te treden met de bevoegde federale minister, de minister van Binnenlandse Zaken, om te bekijken of er een betere afstemming moet gebeuren met betrekking tot de procedures. Ik kan de vergelijking doortrekken tot het Milieu-crisiscentrum dat werd opgericht met het oog op gewestoverschrijdende incidenten. Dat heeft voornamelijk betrekking op water, want als er een schadelijke stof in het water terechtkomt, wordt dit een probleem over de gewestgrenzen heen. Dit werd aangepakt, er werd een soort crisiscel of crisiscentrum opgericht. In deze zaak is het natuurlijk nog ingewikkelder omdat we met de puur federale bevoegdheid inzake veiligheid zitten, maar we moeten toch eens

bekijken of we niet iets gelijkaardigs kunnen afspreken, waardoor dergelijke problemen op het terrein beter worden aangepakt.

Vanuit mijn lokale ervaring weet ik dat er heel wat taken en verantwoordelijkheden op de brandweer afkomen en dat het niet altijd evident is om alle specifieke problemen goed te kennen, zeker indien het gaat om een schadelijke stof. Wellicht is dit een van de redenen voor de hervorming van de brandweer, maar dat is een andere discussie die in een ander parlement moet worden gevoerd.

Ik herhaal nogmaals dat ik contact zal opnemen met OVAM, dat ik zal nagaan welke stappen werden gezet, of de sanering gebeurd is en of de attestatie zo snel mogelijk kan gebeuren. De vraag werd mij nog niet gesteld, ik heb er nog niet rechtstreeks kennis van genomen, maar ik zal OVAM vragen naar een overzicht van met wie contact werd genomen en wat er is gebeurd.

Het klopt dat in het kader van het Bodemdecreet goed en snel kan worden opgetreden. Ik heb ook begrepen dat OVAM dat heeft gedaan, dat de sanering werd uitgevoerd, maar dat u nu vraagt naar een officieel attest waaruit blijkt dat de zaak nu veilig is en dat alles nu in orde is. Ik zal dus zeker contact opnemen met OVAM.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Mevrouw de minister, ik dank u omdat u begrijpt dat dit een toch wel heel ernstig probleem is. Ik dank u voor uw inspanningen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het milieukundig attest

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een korte vraag. Als een stad of een lokale overheid een bedrijf of een investeerder wil aantrekken, wordt in veel gevallen een stedenbouwkundig attest gevraagd om te weten wat op een stuk grond kan. Investeerders klagen erover dat geen milieukundig attest kan worden afgeleverd. Zo gebeurt het wel eens dat mensen een stuk grond kopen om er een bedrijf op te vestigen omdat het stedenbouwkundig attest hen toestaat om er een gebouw op te zetten, maar waarna de milieuvergunning achterblijft of om een of andere reden niet kan worden verleend.

Ik vraag dus een zekere rechtszekerheid voor een investeerder of een bedrijf. Ik vraag daarom of er een instrument in de wetgeving kan worden gecreëerd naar analogie met het stedenbouwkundig attest, een soort milieuattest.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van Volcem, voor er een overeenkomst over een onroerend goed wordt afgesloten, is het belangrijk dat de koper of huurder goed geïnformeerd is over de mogelijkheden, zeker wat betreft de bestemming van het onroerend goed.

Het stedenbouwkundig attest waarmee u een mogelijk toekomstig milieukundig attest vergelijkt, geeft naar mijn aanvoelen waarborg of duidelijkheid, doch ook geen absolute zekerheid aan de koper om er later de gewenste constructie op te richten. Zo wordt in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaald dat het stedenbouwkundig attest niet kan worden tegengesproken, tenzij substantiële wijzigingen aan het terrein of aan de wetgeving zijn gebeurd of de verplicht in te winnen adviezen of opmerkingen tijdens het openbaar

onderzoek feiten of overwegingen aan het licht hebben gebracht waarmee bij de opmaak van het stedenbouwkundig attest geen rekening werd gehouden.

De milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning worden tot nader order op basis van verschillende decreten afgeleverd die elk hun eigen doelstelling nastreven. Wat de milieuvergunning betreft, bestaat deze doelstelling erin de hinderlijke inrichtingen waarvan de exploitatie op algemene wijze verboden is omwille van hun potentieel te hinderlijk en te risicovol karakter, aan een voorafgaand onderzoek te onderwerpen. Daarin wordt nagegaan of die hinder en de risico's tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt. Indien dit niet het geval is, moet de milieuvergunning worden geweigerd en blijft de exploitatie van de inrichting verboden.

Het begrip hinderlijk ingedeelde inrichtingen omvat de meest uiteenlopende productieprocessen en activiteiten. Hoewel ze zich voordoen op een bedrijventerrein betekent dit niet dat ze a priori toelaatbaar zijn. De toelating om te exploiteren is het resultaat van een complex proces waarbij de effecten van de door de exploitant aangevraagde inrichting worden getoetst aan de milieuvoorschriften en -normen die van toepassing zijn in meerdere milieudomeinen zoals afval, water, lucht, natuur en geluid. De toetsing gaat ook vaak uit van de milieumilderende maatregelen die door de exploitant worden voorgesteld na een effectenstudie.

Veel meer dan voor de stedenbouwkundige vergunning het geval lijkt, moet er bij het afleveren van een milieuvergunning worden gewaakt over de naleving van supranationale, nationale en gewestelijke regelgeving. Tot slot moet ook rekening worden gehouden met de Beste Beschikbare Technieken (BBT), die aan een permanente evolutie onderhevig zijn.

De toelaatbaarheid van een inrichting wordt ook door meerdere gespecialiseerde adviesorganen beoordeeld die, ingeval het eerste-klasse-inrichtingen betreft, samen en bijgestaan door externe deskundigen in de milieuvergunningscommissies een gezamenlijk advies uitbrengen. Het milieukundig attest is maar zinvol als het kan worden afgeleverd op basis van een beperkt aantal gegevens die door de toekomstige exploitant moeten worden aangebracht. Als dit niet het geval is, kan evengoed onmiddellijk een vergunningsaanvraag worden ingediend.

Ik ben ervan overtuigd dat in zo'n complexe materie het onderzoek op basis van een beperkt dossier onvoldoende de feiten en overwegingen aan het licht zal brengen die de verschillende adviesinstanties achteraf wel zullen maken op basis van een grondige analyse van het milieuvergunningsdossier en de resultaten van het openbaar onderzoek.

In een groot aantal gevallen zal het onderzoek van een milieuvergunningsaanvraagdossier ten gronde leiden tot gewijzigde of andere conclusies dan deze die genomen werden bij een snel onderzoek van de aanvraag tot het verkrijgen van een milieukundig attest. Men moet zich dan ook de vraag durven stellen of het milieukundig attest wel de nodige rechtszekerheid geeft aan de exploitant.

Ik ga ervan uit dat we met het milieukundig attest in hoofde van de exploitanten van milieuvergunningsplichtige inrichtingen slechts een aantal illusies over rechtszekerheid van hun toekomstplannen creëren. Ik ben niet de enige die deze mening is toegedaan. Er werd in 2005 een ambtelijke interdepartementale werkgroep opgericht, die werd belast met een onderzoek naar de haalbaarheid van een zogenaamd gezaghebbend advies. Over het ontwerprapport werd het bijkomende standpunt ingewonnen van de academici Jan Velaers van de Universiteit Antwerpen, Geert Debersaques van de Vrije Universiteit Brussel en Frederik Vandendriessche van de Universiteit Gent. De geraadpleegde experts onderschreven de bevindingen en de besluiten van de werkgroep.

Het rapport werd na goedkeuring van de conclusies door het College van Secretarissen-generaal op 27 januari 2006 bezorgd aan de minister bevoegd voor Bestuurszaken. Een van de conclusies in dit rapport is dat het zeer twijfelachtig is of het instrument van 'het gezaghebbend advies' de vooropgestelde doelstelling – het verhogen van de rechtszekerheid – kan

waarmaken. De nadelen verbonden aan het gezaghebbend advies leken op dat moment groter dan de voordelen.

Ik ben dus niet van plan om in de nabije toekomst ‘het milieukundig attest’ in te voeren. Niet omdat ik dat niet wil, maar omdat het vrijwel onmogelijk is om een attest af te leveren dat de toekomstige exploitant voldoende rechtszekerheid biedt, want niet alle voorwaarden en omstandigheden kunnen worden onderzocht op het moment dat het attest is aangevraagd.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mevrouw de minister, ik dank u voor het omstandige antwoord.

Ik betreur echter een beetje uw houding. Om een stedenbouwkundig attest te verkrijgen moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zoals het openbaar onderzoek en bepaalde architecturale vereisten en zo verder. Ik mag het misschien niet zo duidelijk zeggen, maar het feit dat het voorstel in 2006 negatief is geadviseerd, houdt verband met het feit dat administraties overbelast zijn en de regelgeving alsmaar complexer wordt. We stellen vast dat de administraties in de steden niet staan te roepen om stedenbouwkundige attesten af te leveren. De ambtenaren stellen dat de burgers meteen een bouwvergunning kunnen indienen, want dat is voor hen hetzelfde werk. Een stedenbouwkundig attest is wel twee jaar geldig.

Als u dat laat onderzoeken en uw houding tegenover het bedrijfsleven enkel laat beïnvloeden door een ambtelijke werkgroep, dan zult u nooit een positief advies krijgen. Want voor de ambtenarij komt dat neer op dubbel werk. Ze stellen dat ze alles al eens moeten onderzoeken als een zogenaamde ‘voelvraag’ wordt gesteld, hoewel een sneltoets of een goed kader zou kunnen zorgen voor garanties voor de ondernemer. U zou zo de bedrijfswereld tegemoetkomen. Hoewel u het niet wilt doen, stel ik voor dat u dit opnieuw aan de administratie en aan mensen uit de sector voorlegt. Deze vraag is me door mensen van milieuadviesbureaus al gesteld: er is dus wel degelijk nood aan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil tegenspreken dat het om een ambtelijke werkgroep gaat. Ik herhaal dat ook academici zich over de zaak hebben gebogen. Zij hebben voldoende voeling met wat er op het terrein leeft.

Het verschil met ruimtelijke ordening is wel dat er in dit geval een vaste bestemming is, die verankerd zit in een ruimtelijk uitvoeringsplan. De situatie verschilt als het gaat om een bedrijf dat eventueel een hinderlijke inrichting zal exploiteren. Men kan toch niet vragen aan een potentiële koper dat hij, om zo’n attest te bekomen, een heel omstandig, volledig dossier indient om op basis daarvan te beoordelen of het milieukundig attest kan worden afgeleverd, hoewel de geïnteresseerde persoon nog niet weet of hij het goed wel zal kopen.

Het is zeker niet zo dat de administratie vreest om dubbel werk te moeten verrichten. Zo zouden we het bedrijfsleven twee keer werk bezorgen. Een bedrijf kan men op verschillende manieren uitbaten. Als ik een gebouw wil kopen om een brouwerij op te starten, dan kan ik daarin verschillende soorten stookketels onderbrengen. Al die afwegingen moeten worden betrokken in de beoordeling van de vergunningsaanvraag.

Wat u voorstelt, impliceert dat men al vóór men iets koopt precies weet wat men daarmee zal aanvangen en hoe dat allemaal zal worden gerealiseerd. Dat lijkt me in de praktijk vrijwel onmogelijk. Ik hou het liever bij een goede omstandige beoordeling, samen met de vereiste adviezen en met een openbaar onderzoek op het ogenblik dat duidelijk is wat men precies wil ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik noteer uw beslissing en betreur ze.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Zoniënwoud

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er bereikten ons onlangs alarmerende berichten over de slechte staat van het beukenbestand in het Zoniënwoud. Een en ander heeft onder meer te maken met de klimaatproblemen en de daarmee gepaard gaande opwarming van de aarde.

Dat er een probleem is, blijkt uit een studie van Leefmilieu Brussel, het vroegere BIM. Die studie gaat vooral over het Brusselse gedeelte van het Zoniënwoud. Het Zoniënwoud ligt in de drie gewesten, wat vroeger al aanleiding gaf tot moeilijkheden inzake het beheer. Eind vorige legislatuur kwam daarin een doorbraak, met de ondertekening van de Structuurvisie voor het Zoniënwoud. Ik kom daar nog op terug.

Het Zoniënwoud bestaat momenteel uit ongeveer 65 procent beuken, wat het woud ook vaak de naam van 'Beukenkathedraal' oplevert. Maar volgens die studie zijn veel bomen ziek, enerzijds omwille van de ouderdom, anderzijds ook wegens lange periodes van droogte en dergelijke. Deze zieke bomen brengen op sommige plaatsen de veiligheid van het verkeer in gevaar. Daarom stelt de Brusselse minister van Leefmilieu voor om nieuwe, meer resistente bomen te planten, zoals de Amerikaanse eik, de wintereik en ook soorten die oorspronkelijk in het bos stonden. Het is de enige manier, zo stelt de bevoegde Brusselse minister, om het Zoniënwoud een langdurige toekomst te bezorgen. Ze zegt dat ze hiervoor wil samenwerken met het Waalse en Vlaamse Gewest. Dat is logisch, want die bomen kennen geen grenzen.

Het belang van dat woud moet niet meer worden benadrukt: het is de groene long van onze hoofdstad. Het is een restant van het vroegere kolenwoud, en heeft een heel rijk verleden. We moeten ons bewust zijn van de grote waarde van dat bos.

Mevrouw de minister, heeft uw administratie ook een studie over de toestand van de bomenpopulatie van het Zoniënwoud verricht, maar dan voor het gedeelte dat in het Vlaamse Gewest ligt? Komt deze studie tot dezelfde conclusies en aanbevelingen? Welke stappen hebt u eventueel al gezet om de bospopulatie van het Zoniënwoud te beschermen of te behouden?

Hebt u al contact gehad met de Brusselse minister voor Leefmilieu over deze problematiek sinds zij enkele maanden geleden over het probleem heeft bericht? Is daarover al overlegd? Was het Waalse Gewest daarbij betrokken? Welke resultaten heeft dat opgeleverd?

Welke gezamenlijke inspanningen worden er gedaan om het Zoniënwoud te redden? Hoe passen de problemen van de bomenpopulatie in de Structuurvisie voor het Zoniënwoud, die door de drie milieuministers in elk gewest, waaronder mevrouw Crevits, is goedgekeurd? Moet de Structuurvisie worden aangepast om dit ernstige probleem te kunnen aanpakken?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil even stellen dat ik de bezorgdheid volledig onderschrijf. De heer Delva heeft het over de Beukenkathedraal. Ik denk dat het een goede zaak zou zijn om in het Zoniënwoud het aandeel van de eikenpopulatie te vergroten. En het lijkt me onwaarschijnlijk dat de problemen met de beuken zich beperken tot de bomen die in het Brusselse Gewest staan. Mevrouw de minister, wat gaat u ondernemen in verband met het Zoniënwoud?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer Delva, u weet ongetwijfeld dat het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) belast is met een onderzoek naar de bosvitaliteit. Het instituut voert jaarlijks een bosvitaliteitsonderzoek uit, zodat het de evolutie op de voet kan volgen. De inventarisatie past binnen een Europese samenwerking, waarbij volgens een internationaal erkende methodiek de toestand in meer dan dertig landen wordt gevolgd. Het meetnet bestaat uit 72 proefvlakken, verspreid over Vlaanderen, zowel in openbaar bos als in privébos. De inventarisatie maakt het mogelijk een totaalbeeld van de gezondheidstoestand van de bossen te schetsen en de evolutie te volgen.

De waarnemers beoordelen de kroontoestand van de bomen aan de hand van een steekproef met vaste meetpunten. Tijdens de zomermaanden worden het bladverlies en de bladverkleuring van deze steekproefbomen beoordeeld. Bomen met meer dan 25 percent bladverlies noemen we beschadigd. We spreken van een abnormale verkleuring als meer dan 10 percent van de kroon bladverkleuring vertoont.

Twee proefvlakken uit dit onderzoek bevinden zich in het Zoniënwoud. Het gaat om proefvlak 303, in Tervuren, met de beuk als hoofdboomsoort, en om proefvlak 312, in Hoeilaart, eveneens met de beuk als hoofdboomsoort. Daarnaast is er ook een intensief meetnet, waarin ook een proefvlak in het Zoniënwoud is opgenomen. Dit meetnet wordt niet jaarlijks opgemeten. De laatste verwerkte resultaten zijn beschikbaar voor het jaar 2006.

Ook in andere landen zijn vergelijkbare simulaties uitgevoerd. Die geven in sterkere of minder sterke mate aan dat over een periode van vijftig tot honderdvijf jaar een aantal boomsoorten, waaronder beuk en zomereik, in centraal Vlaanderen moeilijkheden zullen ondervinden. De Vlaamse studies die de gezondheid van de bomen volgen, geven nog niet aan dat in de voorbije tien jaar de gezondheid van die bomen sterk gedaald zou zijn.

In het bosvitaliteitsrapport van 2008 wordt de evolutie van de bosvitaliteit van 1987 tot 2008 geschetst. Dat is een vrij ruime periode. De studie concludeert het volgende voor de beuk. Het aandeel beschadigde beuken schommelt sterk. Zowel het gemiddeld bladverlies als het percentage beschadigde bomen was hoog in 1987, 1991, 1995 en 2004. De twee laatst vermelde jaren waren mastjaren. Dat zijn jaren met een zeer hoge zaadsetting. 2000 en 2002 waren ook zaadjaren, maar alleen in 2000 was er een hoger gemiddeld bladverlies. Het aandeel beschadigde bomen was toen niet uitzonderlijk groot. Na 2004 is de kroontoestand van de beuken bijna jaarlijks verbeterd. Het gemiddeld bladverlies en het aandeel beschadigde bomen zijn in 2008 goed vergelijkbaar met de jaren 1997 en 1999. De Vlaamse terreinbeheerders in het Zoniënwoud zijn wel van mening dat er een verminderde vitaliteit van de beuken kan zijn. In elk geval wordt vastgesteld dat het aantal zaadjaren in de jongste vijftien jaar veel hoger ligt dan in de honderd jaar ervoor, wat mogelijk een reactie is op veranderende omstandigheden.

In het lopende beheerplan voor het Zoniënwoud is voorzien in een wijziging van de boomsoortensamenstelling. Daarbij worden veel minder beuken geplant, maar wordt vaak gekozen voor eik of een andere inheemse soort, zoals linde of esdoorn. Door het verbreden van het soortenpalet daalt de kans op calamiteiten. Zowel voor de klimaatproblematiek als voor andere aspecten is die keuze voor meer boomsoortendiversiteit dus een zeer verstandige optie.

Ik heb al overleg gehad met mijn Brusselse collega, maar over deze problematiek heeft er nog geen specifiek overleg plaatsgevonden. Onze diensten werden wel op de hoogte gebracht van de resultaten van de Brusselse studie. Zowel de Vlaamse als de Waalse bosbeheerders hebben die studie ontvangen en werden uitgenodigd op een studiedag. Voorlopig is nog niet in gezamenlijke maatregelen voorzien die zich specifiek op deze problematiek richten. Wel start het INBO een onderzoeksprogramma op over de invloed van de klimaatwijziging op, onder meer, ons bosbestand.

De Structuurvisie is opgemaakt om het Zoniënwoud te versterken en een gezamenlijk antwoord te bieden op moeilijkheden als recreatie, versnippering en dergelijke meer. Ze doet geen uitspraak over de boomsoortenkeuze en moet daarom niet worden aangepast aan dat onderwerp. Het staat wel vast dat een succesvolle uitvoering van de Structuurvisie het bos zal versterken en dus zal bijdragen tot een robuuster woud, dat ook beter in staat is om klimaatwijzigingen op te vangen.

Bovendien kan een overlegmodel, zoals bedoeld in het kader van de Structuurvisie, een hulpmiddel zijn om op dergelijke nieuwe moeilijkheden een gepast en gezamenlijk antwoord te formuleren. Mijnheer Delva, u hebt trouwens ook naar dat overlegmodel verwezen in uw schriftelijke vraag 19 van 5 oktober 2009, waarop u ook een antwoord hebt gekregen. Ik heb het antwoord op uw vraag ook mee, maar ik veronderstel dat u dat ondertussen hebt ontvangen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, zou de situatie van het beukenbestand volgens Vlaanderen minder dramatisch zijn dan in de Brusselse interpretatie. Op zich is dat wat vreemd. Ik zie immers geen enkele reden waarom dat beukenbestand in Brussel anders zou evolueren dan in Vlaanderen.

Ik hoop dat u die situatie goed blijft volgen, ook de komende maanden en jaren. Mij lijkt het ook nuttig dat er blijvend overleg zou zijn, eventueel op ambtelijk niveau, tussen de administraties van Vlaanderen en Brussel, om die problematiek in haar totaliteit te blijven volgen.

Samen met heel wat mensen in Brussel, maar ook in het Dijleland, hoop ik op een snelle uitvoering van die Structuurvisie voor het Zoniënwoud. Het woud heeft immers al te lang geleden onder het feit dat er nog geen coherent totaalbeheer is geweest.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is ook zo dat mijn Brusselse collega vraagt dat er meer andere soorten bomen zouden worden aangeplant, zodat er een meer divers aanbod qua boomsoorten is. In feite doen we dat al in het Zoniënwoud. Die Structuurvisie is heel belangrijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■